

Referat fra møde i Udviklingsrådet

Tid: Mandag den 25. maj 2020 kl. 10.00 – 11.30

Sted: ZOOM

Deltagere: Birgitte Grum-Schwensen, Teknisk Landsforbund
Charlotte Lundblad, Danske Erhvervsakademier
Christian Mathiasen, nstf rektorkollegiet, DKEA
Gitte Bruckner, HK
Harald Mikkelsen, Danske Professionshøjskoler
Jacob Krohn-Rasmussen, Dansk Byggeri
Karen Winnie Larsen, FA
Mads Eriksen, Dansk Erhverv
Mette Juul Jensen, DI
Niels Egelund, formand rektorkollegiet, DKEA
Rolf Lange, FH (mødeleder)
Tina Voldby, Tekniq

Michael Rugaard, sekretariatet
Jo Kjærsgaard, sekretariatet (referent)

Afbud fra: Erling Jensen, Dansk Metal
Nanna Højlund, FH

1. Godkendelse af dagsordenen

Dagsordenen blev godkendt.

2. Godkendelse af referat

Referatet fra mødet den 5. marts 2020 blev godkendt.

3. Optagelse og uddannelsesvalg

Adrian Lema fra departementet i Uddannelses- og Forskningsministeriet indledte med et oplæg om evalueringen af optagelsessystemet. Der har været et stort politisk ønske om at få belyst fordele og ulemper i det nuværende system for ansøgning og optagelse i det videregående uddannelsessystem, herunder de måder hvorpå det påvirker de unges adfærd, og hvordan det fungerer i forhold til at hjælpe ansøgerne ind på de uddannelser, som de både er kvalificerede til og motiverede for, så de får et godt studieforløb.

Nogle af konklusionerne er:

- Optagelsessystemet er effektivt, fleksibelt og gennemsigtigt og virker i det store helt godt.
- Grænsekotienter påvirker de unges søgeadfærd, selvom kvotienten indikerer kun noget om udbud og efterspørgsel og ikke om uddannelsernes sværhedsgrad mm.
- Kvote 1 er meget effektivt, men vurderer ikke motivation eller studieparathed.
- I kvote 2 får man yderligere information om ansøgerne end den adgangsgivende karakter, men det er ressourcetungt og har en udfordring i forhold til social baggrund.
- Karakterdecimalernes betydning er steget betragteligt, og følsomheden i forhold til decimalerne er mest markant i toppen af karakterskalaen.
- Det kan have betydning for, hvordan man går til studierne på ungdomsuddannelserne. Man strammer sig an. Nogle elever fravælger fag af hensyn til karaktergennemsnit.

- Cirka 17 % af de adspurgte unge vil hellere vælge en uddannelse med højt snit end med frit optag, hvis de har muligheden. Også selvom det i første omgang ikke var deres første prioritet.
- Der er stor forskel på, hvad de unge selv mener, der giver en uddannelse prestige - og hvad de tror, andre mener, der giver en uddannelse prestige, og der er et pres udefra om at bruge sit snit.
- Dem med de højeste karakterer søger meget snævert set på enkeltudbud. Dem med gennemsnitlige karakterer søger væsentligt bredere.
- Mange frafaldne giver som grund, at uddannelsens indhold eller jobsigte ikke er som forventet. Mange søger ind uden at have undersøgt tingene godt nok i dybden, og det er nemt at søge i kvote 1.
- Højt karaktersnit giver bedre gennemførelse, så det er en god indikator, men den kan ikke nødvendigvis overføres til optagelsessystemet. Optagelsessystemet understøtter ikke processen med at vælge oplyst og motiveret.
- Man kan påvise en social skævhed i kvote 1, og den er endnu stærkere i kvote 2.

I forhold til social arv er der mange komplekse sammenhænge, for eksempel valg af fag i gymnasiet, geografiske forskelle med mere. Man må forvente, at den sociale arv brydes over tid, men det kan tage flere generationer.

Evalueringen skal færdiggøres helt, hvorefter der vil være en politisk drøftelse. Hvis udfordringerne vurderes at være store, skal der ses på justeringer. Det kan være enten i selve optagelsessystemet eller uden om det, for eksempel i vejledningen.

Derefter fortalte direktør for Studievalg Danmark, Mathilde Thronegaard om deres erfaringer fra vejledning af de unge om studievalg. Studievalg Danmark vejleder på alle ungdomsuddannelserne i hele landet og er institutions- og sektoruafhængigt. Gruppen omfatter unge på 16 år til starten af 20'erne.

Mathilde fremhævede følgende pointer:

- I Studievalg Danmark kan de godt genkende billede af de unge, der ikke vil spille deres snit, der ændrer deres valg afhængigt af snit og vælger gymnasiefag efter at kunne få høje karakterer.
- De unge opfatter universitetet som den brede vej, der giver flere muligheder, og hvor man ikke vælger fra.
- De kender ikke erhvervsakademierne så godt. Men de unge er meget optagne af at kende uddannelsesverdenen, så de kan finde det rigtige og perfekte match.
- Nogle skoler har en meget stærk norm om, at uddannelse er på et universitet.
- De faglærte er bekymrede for, om erhvervsakademiuddannelserne er for teoretisk svær, og om det lukker døre. Det er derfor enormt afgørende, at der er gode og sikre muligheder for at kunne læse videre.
- 57 % af de optagne på videregående uddannelser er kvinder. På erhvervsakademierne er det 54 % mænd. Har flere uddannelser med 100 % mænd. Vi er slet ikke på listen med 100 % kvinder.
- De unge vil helst søge hen, hvor der er andre, der ligner dem selv.

Det blev efterfølgende drøftet, at det er vigtigt at være opmærksom på kønsbias, og det blev nævnt, at praktikum muligvis kan få flere kvinder til at vælge de tekniske uddannelser. Der var en drøftelse af de erhvervsrettede uddannelsers prestige, sammenhæng mellem uddannelse og erhvervsliv og fleksible uddannelsesveje. Der er en dobbelthed i at være erhvervsrettet. Det giver et tættere samspil med erhvervslivet, men opfattes som mindre krævende. Danske Erhvervsakademiens egen kendskabsanalyse bekræfter et lavt kendskab til erhvervsakademierne, men søgningen er trods alt steget, særligt blandt almene studenter. Det er der behov for et fleksibelt uddannelsessystem, så de unge kan se videre muligheder. Det manglende retskrav på at læse videre på en top-op bachelor viser en grundlæggende forskel i den politiske opfattelse og behandling af de videregående uddannelser. Der er også mulighed for at udvikle sig på arbejdspladserne, og man skal huske arbejdsgiverperspektivet, når man ser på uddannelsesmuligheder.

4. Status fra sektoren

Som alle andre har erhvervsakademierne været helt lukket ned og har omlagt al undervisning og eksamener til online undervisning. Det er gået utroligt godt, der har været stor omstillingsvilje og forståelse blandt både studerende og medarbejdere, men der er selvfølgelig også udfordringer. I forbindelse med fase 2 af genåbningen har erhvervsakademierne fået lov til at åbne for undervisning af studerende, der ikke kan finde sted online, det vil sige i laboratorier og værksteder. Det er desuden også blevet muligt at tage hold på efter- og videreuddannelse ind.

Der har været jævnlige møder mellem rektorformændene og Uddannelses- og Forskningsministeren og en tæt og løbende kontakt til Uddannelses- og Forskningsministeriet. Der er fortsat nogle udeståender. Det er uvist, hvilken økonomisk betydning nedlukningen får. Der kan blive problemer med at skaffe praktikpladser til alle til efteråret, særligt til studerende inden for servicefagene og i lønnet praktik. Danske Erhvervsakademier har foreslået at tilpasse dimensioneringen ved sommerens optag, så flere kan komme i uddannelse. Det gælder både nogle af erhvervsakademiuddannelserne, hvor der er bedre beskæftigelse, fx datamatiker, og top op uddannelser.

Der blev spurgt til, om aktiviteterne i SmartLearning er steget. Det er der ikke tal på pt., men online VEU-aktiviteter på erhvervsakademierne er steget. Det er ikke i konkurrence med SmartLearning, da der ikke er tale om rene online forløb, men for størstedelens vedkommende forløb, der er omlagt midtvejs, og erhvervsakademierne trækker naturligvis meget på SmartLearnings kompetencer. Der er desuden ofte tale om hold, der er oprettet i tæt samarbejde mellem virksomheder og erhvervsakademi.

5. Gensidig orientering og aktuelle politiske emner

Punktet blev ikke behandlet.

6. Opvarmning til næste møde

Næste møde afholdes tirsdag den 1. september 2020 kl. 10-13. Hvis man har ønsker til dagsordenen, kan man skrive dem til sekretariatet.

7. Eventuelt

Der var ingen bemærkninger under eventuelt.